

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1173/2017.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.II.10.505/2016/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (dr. Váczi Péter, 9022 Győr, Bisinger sétány 2.) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Kúria Mfv.II.10.505/2016/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve.
- [2] 1.1. Az indítványozó Győrújbarát község polgármestere volt négy cikluson keresztül, 1998-tól 2014-ig. Mivel a 2014 októberében tartott önkormányzati választáson nem választották újra, polgármesteri tisztsége megszűnt. 2014 novemberében összesen mintegy 859 ezer forint szabadságmegváltást fizetett ki számára a község önkormányzata, a 2010 és 2014 közötti ciklus folyamán ki nem vett szabadnapok tekintetében.
- [3] Az indítványozó ezt követően keresetet indított, amelyben a 2010 előtti időszak szabadságmegváltásra is igényt támasztva 2.884.091 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperes önkormányzatot.
- [4] Az elsőfokon eljáró Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2010 utáni ciklus tekintetében szabadságmegváltás címén további 102 ezer forint megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan azonban a keresetet elutasította. Az ítélet indokolása szerint a polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény 2. § a) pontja alapján a polgármester megválasztása minden újraválasztás esetén új polgármesteri jogviszonyt keletkeztet, ezért a perbeli esetben az indítványozó a 2006 és 2010 közötti ciklusra vonatkozó szabadságmegváltási igényét 2013. október 3-ig érvényesíthette volna. Az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak a felperes elévülés nyugvására vonatkozó érvelését.

- [5] Az indítványozó fellebbezésére eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezését megváltoztatta, a marasztalás tőkeösszegét az indítványozó által eredetileg kért összegben állapította meg. A Győri Törvényszék ítélete szerint a felperes helytállóan hivatkozott az elévülési idő nyugvására, ezért igényét az elévülési időn belül érvényesíthette.
- [6] Az alperes felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a panaszban támadott ítéletével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet hagyta helyben.
- [7] A Kúria elvi érveléssel mutatott rá arra, hogy „[a] polgármester megbízása egy választással létrejövő sajátos közszolgálati jogviszony, amely minden egyes választást követően új megbízást és ebből következően új sajátos közszolgálati jogviszonyt hoz létre. A törvény alapján önálló és határozott időre létrejött jogviszonyok akkor sem minősíthetők »folyamatosnak«, ha a foglalkoztató önkormányzat az egyes ciklusok lejártával nem ad ki munkáltatói igazolást és elszámolást.”
- [8] A Kúria megállapította, hogy „az elévülés kapcsán maga a felperes hivatkozott arra, hogy a jogviszonya alatt »nem kívánt munkáltatójával szemben igényt érvényesíteni«. [...] Az igényei – mint szabadságmegváltás – érvényesítésétől nem volt elzárva, saját döntése alapján nem kérte a neki járó juttatást, önmagában az egyes ciklusok lejártával a munkáltatói elszámolások, igazolások hiánya miatt az elévülés nyugvására nem hivatkozhat.”
- [9] 1.2. Az indítványozó szerint a Kúria nem tett eleget indokolási kötelezettségének, mivel nem fejtette ki részletesen, hogy miért tartotta indokoltnak a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését. Ítéletével nem oldotta fel az első- és másodfokú ítélet közti ellentmondást, nem fejtette ki maradéktalanul, hogy milyen indokok alapján jutott arra a megállapításra, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást helyesen vette fel és a tényállást megfelelően derítette fel. Álláspontja szerint továbbá a Kúria az eljárás adatai alapján téves ténymegállapításokat is tett. Érvelése szerint az indokolási kötelezettség a tisztességes eljáráshoz való jog immanens része, valamint a jogorvoslathoz való joggal is szoros összefüggésben áll. A Kúria döntésével tehát sérült a tisztességes eljáráshoz való alapjoga és a tulajdonhoz való joga. Az indítványozó továbbá indokoltnak tartja, hogy a szabadságmegváltás, mint vagyoni értékű jog alkotmányos jogvédelmének határát az Alkotmánybíróság meghatározza.
- [10] A fentiek alapján a Kúria támadott ítélet a panaszos szerint sértette az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [11] 2. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem befogadható.
- [12] 2.1. A befogadhatóság feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a határidőben előterjesztett alkotmányjogi panasz a benyújtásra jogosulttól, azaz az alapügy felperesétől származik [Abtv. 51. § (1) bekezdés].

- [13] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további követelményeknek részben eleget tesz. Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezéseket. Megjelöli a konkrét bírósági ítéletet és kifejezett kérelmet fogalmaz meg annak megsemmisítésére.
- [14] Az indítvány megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit és azokhoz indokolást fűz.
- [15] 2.2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának az Abtv. 29–31. §-aiban rögzített további feltételeit. Ennek eredményeként az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [16] Az eljárás során az indítványozó jogorvoslati lehetőségét kimerítette, panaszindítványa felülvizsgálati eljárás keretében hozott bírói döntés ellen irányul [Abtv. 27. § b) pont].
- [17] Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.
- [18] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [19] 2.3. Jelen ügyben az indítványozó egyfelől azt kifogásolja, hogy nézete szerint a Kúria nem tett eleget indokolási kötelezettségének.
- [20] A bíróság által adott indokolás kérdését az Alkotmánybíróság a panaszban is felhívott 7/2013. (III. 1.) AB határozatában alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként értékelte {Indokolás [21]}. E határozatának indokolásában az Alkotmánybíróság, figyelembe véve a releváns európai emberi jogi elveket is, kimondta, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás követelményrendszere elismeri az indokolt bírói döntéshez való jogot is. Ezen alapvető jog minimális elvárása, hogy a bíróságok az eljárási törvényeknek megfelelően az ügyben szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit, kérelmeit kellő alapossgal megvizsgálják, és ennek értékeléséről határozatukban számot is adjanak (Indokolás [33]–[34]). Mindebből az is következik, hogy jelen alkotmányjogi panaszban felvetett elvi jelentőségű alkotmányjogi kérdést az Alkotmánybíróság korábban már eldöntötte {3212/2013. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [7], 3187/2015. (X. 7.) AB végzés, Indokolás [10], 3012/2016. (I. 25.) AB

végzés, Indokolás [10]}, így az alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel {3161/2017. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [9]}.

[21] A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgel kapcsolatban az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvényvel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének [...]” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22], 3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [40]}.

[22] A tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, és az abból levont következtetés megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {elsőként lásd: 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12] és 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; megerősítette: 3129/2015. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [5]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ekként a tényállás feltárása, a bizonyítékok mérlegelése és ennek alapján a következtetések levonása a bíróságok feladata, amely önmagában alkotmányossági kérdést nem vet fel {3250/2014. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [11]; 3239/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [14], 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [16], 3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [41]}. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, nem ténybíróság, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során a bíróságok, végső soron a Kúria feladata {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]}. Mindezt kiegészítik a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban megállapítottak, miszerint a bíróságok indokolási

kötelezettségéből nem következik az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {Indokolás [89]}.

- [23] Jelen ügyben a Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A felülvizsgálati eljárás keretében a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az egymást követően, több cikluson keresztül polgármesteri tisztséget ellátó felperest az utolsó ciklusát megelőző ciklusokra vonatkozó szabadságmegváltás megilleti-e akkor, ha a munkáltató az egyes polgármesteri választásokat követően nem adta ki számára a jogviszonya megszűntetése alapján az előírt munkáltatói iratokat és elszámolásokat.
- [24] A Kúria megállapítása szerint a felperes az igényérvényesítésről saját elhatározása alapján lemondott, így az elévülés nyugvásának törvényi követelménye – mely szerint az elévülés akkor nyugszik, ha a jogosult igényét menthető okból nem tudta érvényesíteni – nem állt fenn. Alkotmányos felülvizsgálatra a fentiekben ismertetett gyakorlata szerint az Alkotmánybíróságnak sincs lehetősége, az indítvány tehát e tekintetben nem vet fel bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet.
- [25] 2.4. A tulajdonhoz való jog sérelme körében az indítvány tartalmaz ugyan indokolást a vagyoni értékű jogok vizsgálhatósága tekintetében, ugyanakkor az indítványozó nem jelölte meg pontosan, hogy a Kúria döntését milyen okból tartja alapjogsértőnek. Önmagában pedig az a körülmény, hogy a Kúria tényértékelése és jogértelmezése következtében a pervesztes indítványozó nem juthatott hozzá az általa jogosnak tartott teljes pénzösszeghez, a vizsgált alkotmányjogi panasz keretei között nem teszi lehetővé az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének vizsgálatát.
- [26] 3. Tekintettel az Alkotmánybíróság azon megállapítására, hogy a jelen ügyben nem merült fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ban foglaltaknak nem felelt meg.
- [27] Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére figyelemmel, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panasz befogadását visszautasította.

Budapest, 2017. november 7.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró